

Die inkortingsneller *moet* en die woordeboek

A.F. Prinsloo, *Afrikaanse Taaladviseur, Radio Sonder Grense, SABC,
Auckland Park, Suid-Afrika*

Abstract: **The Morphological Reduction Trigger *Moet* and the Dictionary.** The Afrikaans auxiliary verb *moet* ("must") can, within certain contexts, act as a trigger for the morphological reduction of a compound main verb of the sentence without changing the semantic content of that sentence (a condition, in fact, for all morphological reduction). The circumstances under which this occurs are examined, and lexicographical evidence and implications are discussed.

Keywords: AGENT, AUXILIARY VERB, CARD COLLECTION, COMPOUND MAIN VERB, DAT-RESUMPTION, DETERMINER, LEXICOGRAPHY, MAIN VERB, NEGATION, NON-REDUCIBLE, REDUCED SENTENCE, REDUCIBLE, REDUCTION, REDUCTION RESULT, REDUCTION TO THE LEFT, REDUCTION TRIGGER, SENTENCE CONTEXT, SYNTAX, UTTERANCE SITUATION, VERB INVERSION

Opsomming: Die Afrikaanse hulpwerkwoord *moet* kan binne sekere kontekste as inkortingsneller ten opsigte van 'n saamgestelde hoofwerkwoord optree, waardeur laasgenoemde ingekort word sonder dat die semantiese inhoud van die sin verander ('n voorwaarde, trouens, van alle inkorting). Die omstandighede waaronder dit geskied, word ondersoek en leksikografiese getuigenis en implikasies word bespreek.

Slutelwoorde: AGENS, BEPALER, DAT-VERVATTING, HOOFWERKWOORD, HULPWERKWOORD, INGEKORTE SIN, INKORTBAAR, INKORTING, INKORTING NA LINKS, INKORTINGSNELLER, INKORTINGSRESULTAAT, KAARTKORPUS, LEKSIKOGRAFIE, NEGATIVERING, NIE-INKORTBAAR, SAAMGESTELDE HOOFWERKWOORD, SINKONTEKS, SINTAKSIS, UITINGSITUASIE, WERKWOORDINVERSIE

Die hulpwerkwoord *moet* vereis normaalweg die optrede van 'n hoofwerkwoord in enige gegewe sin, bv.

- (1) die seun *moet* die fiets *koop*

waar *moet* as hulpwerkwoord die optrede van 'n hoofwerkwoord soos *koop* verpligtend maak. Vgl.:

- (2) *die seun *moet* die fiets.

Die vorm waarin die hoofwerkwoord hom in die sin manifesteer, kan egter wissel, veral by saamgestelde werkwoorde. Die sin

- (3) die skoene *moet skoongemaak word*

is semanties gelykstaande aan

- (4) die skoene *moet skoon*.

In (4) neem die hoofwerkwoord *skoonmaak* die vorm aan van 'n adjektief maar nou in 'n verbale funksie.

1. Inkortingsnellers

In hierdie opsig kan *moet* bestempel word as 'n *inkortingsneller*, d.w.s. die teenwoordigheid daarvan veroorsaak dat die hoofwerkwoord inkorting kan ondergaan sonder dat die semantiese inhoud van die sin gewysig word — 'n voorwaarde vir suksesvolle inkorting. Dit blyk dat hierdie inherente inkortingsvermoë binne sekere kontekste in meerdere of mindere mate, buiten in *moet*, ook in die volgende Afrikaanse hulpwerkwoorde skuil: *kan, mag, sal*:

- (5) die glase *kan blink* (< blinkgemaak word)
(6) die deure *mag toe* (< toegemaak / -trek word)
(7) die veters *sál los* (< sál losgemaak word).

In die geval van (7) blyk dit dat *sal* as inkortingsneller (hierna afgekort IS) gereideliker optree as daar buitengewone klem in die sin is, wat nie die geval is by

- (8) die veters *moet los* (< losgemaak word)

nie.

Die hulpwerkwoord *wil* tree ook anders op:

- (9) die werk *wil *klaar* (< *klaargemaak word)

lewer 'n stervorm op.

Die rede hiervoor is dat *wil*, anders as *moet*, 'n spesifieke agens vereis, d.w.s. iemand of iets as onderwerp van die sin wat wil uitvoer wat in die hoofwerkwoord beskryf word. In die geval van *wil* word die inkortingsresultaat ook verkry uit 'n hoofwerkwoord wat in die bedrywende vorm is, en nie in die lydende, soos by die voorbeeldsinne vir *kan, mag* en *moet* nie. Vgl.:

- (10) Adrian *wil klaar* (< klaarmaak)

met

(10a) die werk **wil klaar* (< klaargemaak word).

Die inkorting met *moet* as hulpwerkwoord kan saam met 'n agens as onderwerp voorkom as die saamgestelde hoofwerkwoord in die ongekorte sin in die infinitiewe vorm is, en daar geen direkte voorwerp teenwoordig is nie:

(11a) *Kiwa moet klaar* (< klaarmaak)

maar

(11b) *Kiwa moet die werk *klaar*.

(11c) Die perde *moet uit* (< uitkom / uitloop)

maar nie

(11d) *Annelie moet die perde *uit*

nie.

Omdat leksikografiese getuienis vir hierdie soort inkorting in woordeboeke bykans totaal ontbreek, en die voorbeelde met *moet* die beste in die ondersoekte kaartkorpus van die Woordeboek van die Afrikaanse Taal (WAT) verteenwoordig word, word hoofsaaklik dié hulpwerkwoord se optrede eksemplaries behandel.

2. Die optrede van *moet* as inkortingsneller

(a) Morfologies of sintakties

Die inkorting van die hoofwerkwoord kan morfologies-sintakties of sintakties wees, maar aangesien dié onderskeid dikwels slegs op skryfwysekonvensies sal berus, is dit nie werklik van belang vir dié artikel nie. Vgl.:

(12) die glase *moet skoon* (< skoongemaak word *naas skoon kom*)

(13) die klas se punte *moet hoër* (< hoër gemaak word / styg / opgestoot word).

(b) Negativering

Die negativering van die stelling in (12) is moontlik, maar verg dikwels 'n sinsklemverandering:

(14a) die glase *moet ?nie skoon nie*

lyk¹ minder bestaanbaar as

(14b) dié glase *moet nie skoon nie* ("maar die ander wel").

(c) **Waarskynlikheid**

Dit hang egter af van die "waarskynlikheid" van die stelling — dit lyk onlogies dat glase vuil gelaat moet word, maar in 'n sin soos

(15) die veters *moet nie los nie*

is die situasie van vaste veters normaalweg 'n meer gewenste toedrag van sake, en lyk dié uiting dus bestaanbaar (kyk ook onder 4. **Beperking op inkorting vanweë onwaarskynlikheid** hier onder).

(d) **Grade van vergelyking**

Die inkortingsresultaat (d.w.s. die ingekorte hoofwerkwoord) kan in die vergrotende en die oortreffende trap wees:

(16) die veters *moet los / lossier / *losste* (< losgemaak / lossier gemaak word).

Let op dat die oortreffende trap *nie losste* is nie, maar **die losste**:

(17) die veters *moet die losste*.

Uit (17) blyk dat *moet* saam met die oortreffende trap waarskynlik net soos *sál* (vgl. (7) hierbo) 'n sinsklemwysiging vereis:

(18) dié veters *moet die losste* ("en nie daardie nie")

(19) dié glase *moet die blinkste* ("en nie daardie nie").

In hierdie verband kan daarop gewys word dat woordeboeke in die algemeen die oortreffende trap van adjektiewe sonder die bepaler *die* aandui, wat misleidend is (vgl. WAT deel IX by ¹los). *Die* vorm 'n integrale deel van die oortreffendetrappvorm in Afrikaans, in teenstelling met Engels, en behoort dus deel van die aanduiding van die oortreffende trap in woordeboeke te wees.²

(e) **Geen agens**

Soos wat vroeër terloops vermeld is, kan 'n agens nie as onderwerp saam met 'n direkte voorwerp by hierdie soort inkorting figureer nie:

- (20) Henning *moet* die glase **blink*
- (21) Johann *moet* die werk **klaar*.

Dit geld ook waar die direkte voorwerp as onderwerp van die lydende vorm optree:

- (22) Die werk *moet* deur Johann **klaar*.

By sekere deeltjiewerkwoorde wat uit voorsetsel plus werkwoord bestaan, kan die ingekorte sin uit onderwerp + *moet* + voorwerp + voorsetseldeeltjie bestaan, bv.

- (23) Nico *moet die grens oor*
- (24) Hans *moet die huis in*
- (25) die dokter *moet die land uit*.

In hierdie gevalle is die ingekorte sin waarskynlik die resultaat van inkorting van hoofwerkwoordestukke soos onderskeidelik (23) *oor die grens gaan*, (24) *in die huis gaan* en (25) *uit die land gaan*.

In 'n sin soos

- (26a) Boetie *moet die berg op*

kan die ongekorte sin wees:

- (26b) Boetie *moet teen die berg opgaan*.

(f) **Dat-vervatting**

Die IS tree op in die *dat*-vervatting:

- (27) Tiaan sê dat die tente *moet op* (< opgeslaan / opgerig word)

maar weereens kan geen onderwerpsagens in dié sin optree nie:

- (28) Tiaan sê dat Jan die tente *moet *op*.

'n Interessante punt hier is dat die inkorting veroorsaak dat die normale inversie van die werkwoordstukke na *dat* nie plaasvind nie: *moet op* teenoor *opgeslaan moet word*.

(g) Vraagsin

Moet tree ook as IS op in die vraagsin:

- (29) *Moet* die skoene *skoon*? (< *skoon* gemaak word?)

(h) Verledetydsvorm *moes*

Die IS-kenmerke van *moet* geld ook die verledetydsvorm *moes*:

- (30) die skoene *moes skoon*
 (31) die damme *moes vol* (< *vol* loop / gemaak word).

(i) Inkorting na links

Die IS *moet* het altyd inkorting na links tot gevolg. Dit is as gevolg van die saamgestelde aard van die hoofwerkwoord waar die eerste deel die kernbetekenis van die werkwoord dra, terwyl die tweede deel hoofsaaklik as semanties "leeg" beskou kan word — soos hieronder met voorbeelde betoog word. Inkorting na regs is dus nie moontlik nie, omdat dit aan die semantiese inhoud van die sin sal verander — en dit druis in teen die voorwaarde waarop inkorting plaasvind:

- (32) die tente *moet *geslaan word* (< opgeslaan)
 (33) die tydelike kamers *moet *gerig* (< opgerig) word.

(j) Inkorting na *wat*

Dieselfde toedrag van sake geld hier as by die *dat*-vervatting soos bespreek in paragraaf (f). Daar is ook nie die normale werkwoordinversie na *wat* nie. (Kyk hiervoor die eerste voorbeeld onder paragraaf 5A, sin (48).)

3. Kategorieë van hoofwerkwoorde waarmee *moet* optree

Dit is duidelik dat nie alle saamgestelde hoofwerkwoorde inkorting ondergaan as die IS *moet* sonder agens in 'n gegewe sin voorkom nie. Twee kategorieë, inkortbaar en nie-inkortbaar, word ondersoek aan die hand van saamgestelde werkwoorde met *-maak* as tweede lid, uit Combrink en Dodds 1988:

A1. Inkortbaar

Vir die werkwoorde in hierdie groep kan kontekste bedink (sien weer aantekening 1) word waarbinne *moet* as inkortingsneller kan optree:

aan die kant maak ("die huis *moet aan die kant*" < "die huis *moet aan die kant gemaak word*"); *blinkmaak*; *bymekaar-* ("die speelgoed *moet bymekaar*" < "die speelgoed *moet bymekaar gemaak word*"); *deurmekaar-* (bv. van bestanddele vir 'n gereg); *dood-* ("die jakkalse *moet —*"); *droog-* ("die klere *moet —*"); *droogskoon-* ("die klere *moet —* — kyk opmerking (b) hier onder); *fyn-* ("die aartappels *moet —*"); *gaar-* ("die kos *moet —*"); *gelyk-* ("die grond *moet —*"); *heel-* ("die kouse *moet —*"); *klaar-*; en op soortgelyke wyse ook *kleinmaak* (bv. van klippe); *leeg-* (bv. van asblikke); *los-*; *nat-* (bv. van blomme); *oop-* (bv. van vensters); *op-* (bv. van beddens); *reg-* (bv. van motors); *skoon-*; *toe-*; *vankant-* (bv. van ondiere); *vas-* (bv. van veters, toue); *vol-*; *vrymaak* (bv. van slawe).

B1. Nie-inkortbaar

Die lede van hierdie groep werkwoorde met die tweede lid *-maak* is skynbaar nie onderhewig aan die inwerking van die IS *moet* nie:

bangmaak (?die kinders *moet bang*); *buit-*; *dof-*; *goed-*; *groot-*; *lig-*; *mee-*; *oor-*; *pas-*; *saam-*; *seer-*; *skrik-* ("die kinders *moet skrik*" is nie noodwendig die inkortingsresultaat van 'n werkwoord *skrikmaak* nie, maar kan dieselfde soort sin wees as "die kinders *moet loop / sit*" ens. waar *skrik*, *loop*, *sit* in dié vorm as hoofwerkwoord optree); *staan-*; *staat-*; *uit-*; *vuil-*; *weg-*; *wysmaak*.

Hieroor kan die volgende opgemerk word:

- (a) By die werkwoorde van groep A1 kan die tweede lid *-maak* as semanties "onspesifiek" bestempel word omdat dit geredelik deur 'n ander tweede lid of ander werkwoord binne die sinskonteks vervang kan word sonder verlies aan of wysiging van die betekenis, bv.

- (34) die huis *moet aan die kant* (*kom / gemaak word*)
 (35) die glase *moet blink* (*-gemaak / -gevyf / -gepoleer word*)
 (36) die kouse *moet heel* (*-gemaak / -gestop / -gelap word*)
 (37) die veters *moet los* (*-gemaak / -geknoop / -gewoel word*).

- (b) *Droogskoon-* as inkortingsresultaat van *droogskoonmaak* is 'n interessante geval: die derde lid van die hoofwerkwoord, *-maak*, kan teoreties vervang word deur die semanties teenstrydige *-was*:

(38) die klere moet droogskoon (-*gemaak* / *gewas word*).

Moontlik staan die inkorting ook onder die invloed van *skoonmaak* — maar dit dui in elk geval op die hegtheid van die verbinding *droogskoon-* in *droogskoonmaak*: die infinitief is *om te droogskoonmaak*, nie **om droogskoon te maak* nie.

(c) Hierteenoor is die tweede lid *-maak* van groep B1 glad nie of moeilik vervangbaar:

aanmaak naas **aanroer*, **aanmeng*; *meemaak* naas *mee-?*; *pasmaak* naas **pas-?*; *saammaak* naas *saam-?*; *staatmaak* naas *staat-?*, ensovoorts.

(d) As die inkortingstuk van die hoofwerkwoorde in groep A1 'n spesifieke betekenis moet oordra, moet dit óf nie ingekort word nie, óf die spesifieke konteks moet aan die betrokkenes by die situasie bekend wees, bv.:

(39) die aartappels moet *fyngedruk* / *fyngesny* word

kan semanties aan die ingekorte sin

(40) die aartappels moet *fyn*

gelyk wees net as die betrokkenes in die situasie op die besondere handeling van *fyndruk* / *fynsny* besluit het.

(e) Hierdie semantiese beperking op die optrede van die IS *moet* kan ook getoets word aan 'n ander groep saamgestelde werkwoorde, nl. dié met *-trek* as tweede lid:

A2. Inkortbaar

aftrek (naas *afskeur*, *afskuur*, bv. van plakpapier); *intrek* (naas *inhaal*, *inbring*, *inkatrol* van bv. nette); *lostrek* (naas *losskeur*, *lostoring*); *ooptrek* (naas *oopmaak* van laai, deur); *optrek* (naas *ophys*, *opkatrol*, *opwen* e.d.); *saamtrek* (naas *saamkom*, *saam vergader*); *terugtrek* (naas *terugkeer*, *terugroep*, *terugval* van bv. troepe); *toetrek* (naas *toemaak*, *toeskuif* van bv. vensters); *vastrek* (naas *vasbind*, *vasmaak*, *vaswoel* van bv. tou), en op dieselfde wyse *wegtrek* (naas *weggaan* van bv. bure).

(a) Let op: 'n Inkorting soos *toe-* (< *toemaak* / *toeskuif* / *toetrek*) kan weer eens nie staan vir 'n hoofwerkwoord met 'n spesifieke betekenis soos *toespyker* nie — tensy die betrokkenes by die uitingssituasie vooraf daarvan bewus is dat met 'n uiting soos

(41) die vensters moet *toe*

bedoel word dat die vensters toegespyker moet word.

(b) Ander lukraak gekose gevalle bevestig ook dié onderskeid:

(42) die ligte moet aan (*-geskakel / -geslaan word*)

(43) die vuur moet aan (*-geslaan / -gesteek word*)

(44) Eduard moet die grens oor (*-steek / -gaan*)

(45) die tente moet op (*-geslaan / -gerig word*).

B2. Nie-inkortbaar

bak-, deur-, dwars-, krom-, na-, neer-, oor-, plat-, stuip-, tou-, vol-, voor-

C1. Inkortbaar op grond van utingsituasie

Sekere saamgestelde werkwoorde kan ingekort word na *moet* as IS binne 'n gegewe utingsituasie wat aan die betrokkenes daarby bekend is — al is die tweede lid nie semanties "onspesifiek" nie. In die sin

(46) Pietertjie se klere moet uit

is dit nie duidelik of *uit* die inkorting is van *uittrek / uithaal / uitkom / uithang* (bv. uit 'n kas of tas) nie. In hierdie geval slaag die inkorting slegs as die bedoe-ling van die spreker in die besondere gespreksituasie ondubbelsinnig is.

4. Beperking op inkorting vanweë onwaarskynlikheid

Daar is reeds melding gemaak van 'n gespreksituasie waarin 'n inkorting nie sal slaag nie omdat 'n uiting onwaarskynlik is, nieteenstaande die moontlikheid van sinonimiese vervanging van die tweede deel van die hoofwoord:

(47) Die glase / skoene moet **vuil* (< *vuilgemaak / vuilgesmeer word*)

Dié soort inkorting sou slegs moontlik wees as daar werklik 'n situasie bestaan waar dit wenslik of verpligtend is om glase of skoene vuil te maak. Die afwesigheid van data om hierdie besondere inkorting te staaf, kan egter nie as 'n *argumentum e silentio* geld nie.

5. Leksikografiese getuienis vir *moet* as inkortingsneller

Dit is nie binne die bestek van hierdie opstel moontlik om die volle kaartkorpus en rekenaardata van die WAT na te gaan vir getuienis wat al die inkortingsmoontlikhede van die hoofwerkwoord na *moet* sou staaf of afwys nie. Die logiese aanvangspunt is die lemma *moet*. Van die stawende data is die volgende, byeengebring onder die lemma waar dit in die WAT se kaartkorpus aangetref is:

5A. *moet*

skoonmaak:

- (48) ... *skoene wat moet skoon* (E. Kotze in *Sarie*, 5 Jun. 1974, 54)

doodmaak:

- (49) *Hy moet dood! Hy moet vrekgemaak word* (C.M. v.d. Heever: *Laat Vrugte*, 1939, 191)

oorgaan / oorsteek (met agens — kyk (11a):

- (50) ... 'n groot grens waar hy moet oor (C.M. v.d. Heever: *Laat Vrugte*, 1939, 41)

uitskree / uitlap / uitkom:

- (51) *Dit moet uit, dit moet vertel word* (C.M. v.d. Heever: *Laat Vrugte*, 1939, 268)

weggaan:

- (52) *Ek is jammer dat ek so gou moet weg* (C.M. v.d. Heever: *Laat Vrugte*, 1939, 317)

klaarkom / klaarmaak:

- (53) *Die dam moes klaar* (*Die Huisgenoot*, 26 Nov. 1948, 3)

uitkom / uitsê:

- (54) *Die vraag moet uit: is jy kwaad?* (G.H. Franz: *Dillo*, 1956, 38)

Sintaktiese inkorting: verder gaan, loop, reis:

- (55) *Ek moet verder* (A.J.C. Volschenk in *De Goede Hoop*, 15 Sept. 1922, 104)

5B. *uit*

uitgooi:

- (56) *Die klein vlaggies [op die landsvlag] moet uit* (*Die Burger*, 11 Mei 1966, 1)

uittrek / uitgaan:

- (57) *Die witman moet uit* (*Die Burger*, 15 Febr. 1963, 12)

5C. *saam*

saamgaan/saamloop:

- (58) *Waarom die perde nou eintlik moes saam, het ek nooit geweet nie* (A.A.J. v. Niekerk: *Kelkiewyn en Koggelaar*, 1969, 35)

(59) *Hy moet saam met ons, Patel* (Sarie, 24 Jun. 1964, 94)

5D. oop

oop-en-toe jaag:

(60) *Ek weet van 'n hele paar jagters wat al moes oop en toe voor sy haelgeweer uit* (Chris Barnard in *Die Huisgenoot*, 13 Sept. 1974, 60)

5E. oor

oorgaan / oorsteek:

(61) *Daar is 'n vertraging by al die ponte waarmee jy moet oor* (Elsa Joubert: *Suid van die Wind*, 1962, 197)

5F. terug

teruggaan / terugloop:

(62) *Ek moet terug* (W.A. de Klerk: *Die Laer*, 1964, 228)

5G. Ander voorbeelde

Ander voorbeelde wat onder bostaande lemmas in die kaartkorpus voorgekom het, is:

(63) *Hy foeter altyd om te wil saam* (Chris Barnard in *Die Huisgenoot*, 12 Mei 1972, 70)

(64) *Dis die blik wat nie wou oop nie* (A. Rudolph in *Die Taalgenoot*, Jul. 1967, 16).

6. Die inkortingsneller en die woordeboek

Een opgawe by die WAT onder klaar verskyn in die kaartversameling, maar is nie opgeneem in die finale artikel in deel VI van die WAT nie:

(65) *Daar was 'n stuk wat moes klaar* (Linda Joubert: *Roosmaryn en Wynruit*, s.j., 17).

Uit hierdie voorbeeld en die artikels in ander Afrikaanse woordeboeke is dit duidelik dat ingekorte saamgestelde hoofwerkwoorde nie as leksikografies spesiale vorme beskou word nie. Daar is bv. geen opgawes by *sal* waarin *sal* as inkortingsneller optree in die kaartkorpus van die WAT nie.

In die konsepartikel van die lemma *moet* (bedoel vir WAT deel X) word die aandag gevestig op die optrede van dié hulpwerkwoord sonder die infinitief, bv.:

(66) dit was gouer donker as wat dit *moes* (< *moes wees*).

As hierdie tipe inkorting wel in die WAT weerspieël word, behoort die inkorting van saamgestelde hoofwerkwoorde na *moet* ook daar aandag te geniet — nie slegs volledigheidshalwe nie, maar ook omdat 'n sin soos

(4) die skoene *moet skoon*

in dié vorm afwyk van die grammatikale reëls vir die gebruik van die hulp- en die hoofwerkwoord in Afrikaans. Die opname van dié vorme sal ook die aanleerder van Afrikaans ter wille wees.

Erkenning en opdrag

Die stof vir hierdie opstel is grotendeels verkry uit die data van die Buro van die Woordeboek van die Afrikaanse Taal op Stellenbosch. My dank aan die Hoofredakteur vir toestemming om die kaartkorpus en rekenaardata te raadpleeg. Ek dink met groot dankbaarheid ook terug aan die samewerking wat ek oor 'n aantal jare van wyle my oudkollega, Pieter Harteveld, geniet het. Sy sin vir orde, sy vreugde in die korrekte manier, die netjiese metode, bly almal van ons by wat met hom in aanraking gekom het. Ek bring dus graag met hierdie opstel hulde aan sy nagedagtenis.

Aantekeninge

1. Vanweë die gebrek aan skriftelike stawende materiaal moet daar noodwendig van poëme gebruik gemaak word — maar uit spraaksituasies wat hopelik aan alle moedertaalsprekers oorbekend is.
2. Die invloed van Engels blyk duideliker wanneer dié oortreffende trap aan die begin van 'n sin voorkom. In Engels: "Most people believe..."; in Afrikaans: "Die meeste mense glo...". Dat hierdie onderskeid in die omgangstaal aan die verdwyn is, ly geen twyfel nie, maar tot onlangs is dit as die enigste standaardvorm in Afrikaans aanvaar.

Bibliografie

- Combrink, J.G.H. en R. McD. Dodds. 1988². *Retrograde woordeboek van Afrikaans*. Stellenbosch: Universiteit van Stellenbosch.
- Snijman, F.J. (Hoofred.). 1976. *Woordeboek van die Afrikaanse Taal*. Deel VI. Pretoria: Staatsdrukker.
- Van Schalkwyk, D.J. (Hoofred.). 1994. *Woordeboek van die Afrikaanse Taal*. Deel IX. Stellenbosch: Buro van die WAT.